

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	«Туристична діяльність»
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС
Тривалість викладання	2-й семестр, 4 чверть 2022-2023 н.р.
Обсяг навчальних занять	120 год.
у т.ч. аудиторні заняття	3 год/тиждень
лекції	2 години
практичні	1 година
Мова викладання	українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5433>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Планування та контроль діяльності туристичних підприємств»

Інформація про викладача:

Белобородова Марія Валеріївна

Доцент кафедри туризму та економіки підприємства, кандидат економічних наук

Персональна сторінка

<https://ep.nmu.org.ua/ua/teachers/beloborodova.php>

E-mail: Bieloborodova.M.V@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Планування та контроль діяльності туристичних підприємств» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін, що направлені на формування фахових компетенцій здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Туристична діяльність» спеціальності 242 Туризм на першому році навчання. Вона забезпечує фаховий розвиток здобувача та спрямована на отримання знань щодо організації планування та контролінгу на туристичних підприємствах України.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування системного мислення та комплексу знань і умінь щодо процесу планування на туристичному підприємстві, організації системи контролінгу за основними процесами організації, а також прогнозування основних показників ефективності діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Планування та контроль діяльності туристичних підприємств» є:

- опанування форм, методів і процесу планування і контролю;
- вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку туристичного підприємства;
- вміння визначити склад показників і методики їх розрахунку для комплексного прогнозування стану туристичного підприємства.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні, а саме:

- опанувати знання щодо системи планів туристичного підприємства та їхньої класифікації, а також необхідності цієї системи на оперативному та стратегічному рівнях;
- знати основні поняття та методику організації контролінгу в діяльності туристичного підприємства;
- уміти аналізувати аспекти безпеки зовнішнього та внутрішнього середовища туристичного підприємства;
- знати зміст, функції, методика складання прогнозів в діяльності туристичного підприємства;
- уміти складати організаційно-виробничий план діяльності туристичного підприємства;
- уміти здійснювати планування та контроль поточних витрат і основних фінансових звітів на туристичних підприємствах.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. Планування діяльності туристичного підприємства

1. Система планів та їх класифікація.
2. Структура плану туристичного підприємства і характеристика його розділів.
3. Бізнес-планування на туристичних підприємствах.

Тема 2. Контролінг в діяльності туристичного підприємства

2.1. Система контролю за реалізацією планів

2.2. Контроль маркетингу туристичного підприємства

2.3. Методи, технології та інструментарій контролю якості туристичного продукту

2.4. Контроль виконання розпоряджень на туристичному підприємстві

Тема 3. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища туристичного підприємства

1. Зовнішнє середовище туристичного підприємства та його елементи.

2. Внутрішнє середовище туристичного підприємства та його елементи.

3. Методика аналізу середовища організації.

4. Прогнозування розвитку середовища підприємства.

Тема 4. Здійснення класифікації видів планування

4.1. Виділення об'єктів планування на туристичних підприємствах

4.2. Типізація планування в залежності від обраного об'єкту: нормативне, стратегічне, тактичне та операційне

4.3. Побудова трьох підсистем планування діяльності туристичних підприємств

Тема 5. Прогнозування: зміст, функції, методика складання прогнозів

5.1. Основні напрямки й принципи прогнозування.

5.2. Класифікація прогнозів.

5.3. Особливості нормативного і генетичного підходу до прогнозування туристичної діяльності.

5.4. Характеристика аналітичних методів

Тема 6. Персонал і оплата праці.

6.1. Порядок планування персоналу і оплати праці

6.2. Планування чисельності персоналу

6.3. Планування оплати праці.

6.4. Мотивація персоналу на туристичному підприємстві

Тема 7. Організаційно-виробничий план діяльності туристичного підприємства

7.1. Планування продуктової політики

7.2. Планування основних фондів туристичного підприємства

7.3. Оборотні фонди та оборотні засоби туристичного підприємства

Тема 8. Планування та контроль поточних витрат і основних фінансових звітів на туристичних підприємствах

8.1. Особливості фінансових відносин туризму

8.2. Планування ключових фінансових показників

8.3. Планування податків на туристичному підприємстві

Тема 9. Планування і контроль заходів безпеки туристичного підприємства

9.1. Безпека в економічній сфері

9.2. Інформаційна безпека

9.3. Інфраструктурно-правова безпека

9.4. Безпека туристичного підприємства в кадровій сфері

Практичні заняття

Тема 1. Планування діяльності туристичного підприємства

Тема 2. Контролінг в діяльності туристичного підприємства

Тема 3. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища туристичного підприємства

Тема 4. Здійснення класифікації видів планування

Тема 5. Прогнозування: зміст, функції, методика складання прогнозів

Тема 6. Персонал і оплата праці.

Тема 7. Організаційно-виробничий план діяльності туристичного підприємства

Тема 8. Планування та контроль поточних витрат і основних фінансових звітів на туристичних підприємствах

Тема 9. Планування і контроль заходів безпеки туристичного підприємства

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 4 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти на Office365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2. Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти отримують підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі складання диференційованого заліку.

Поточна успішність складається з успішності за одну підсумкову контрольну роботу (максимально оцінюється у 40 балів), оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 4 заняття по 10 балів, максимальна здобувач може отримати 40 балів) та оцінок за виконання самостійної роботи (1 презентація, яка захищається на практичних заняттях, де вона оцінюється максимальна у 20 балів). Отримані бали за контрольні роботи, практичні заняття та виконання самостійної роботи додаються і формують підсумкову оцінку за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Визначення середньозваженого результату поточних контролів. У випадку коли здобувач отримав менше 60 балів – складається залік у вигляді комплексної контрольної роботи, яка містить 40 тестів (максимальна оцінка – 40 балів) та 2 питання теоретичного спрямування, кожне з яких оцінюється по 30 балів за умови повного розкриття тематичного спрямування. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100 балів
Практичні заняття	Дискусії, обговорення, де відпрацьовуються навички критичного мислення та аналізу, комплексного вирішення проблем, з використанням індивідуального та креативного підходу. Відбувається вирішення тестових завдань. Максимально оцінюються у 40 балів (4 заняття × 10 балів/заняття).
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати презентацію, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Презентація оцінюється у 20 балів.
Контрольні заходи	Максимально оцінюються у 40 балів (1 підсумкова контрольна робота)

6.3. Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *практичного заняття*.

Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Практичні заняття включають проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів, постановку загальної

проблеми викладачем та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Кожне практичне завдання оцінюється за тестовими завданнями та за участю в дискусіях.

Тестові завдання складаються з 10 тестів, де є одна правильна відповідь. За умови вірного вирішення одного тестового завдання здобувач отримує 0,5 балів. Максимальна кількість набраних балів за тестові завдання – 5 балів.

Участь у дискусіях оцінюється в 5 балів, при чому:

0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію;

1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання;

3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, але не здатний аргументовано захищати свою позицію;

5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору

6.3.2. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентацій на практичних заняттях, причому:

Критерії	Бальна шкала оцінки за критерієм
<p>1.Усна доповідь: логіка побудови доповіді, повнота розкриття основних етапів дослідження; вміння чітко, ясно і стисло викладати сутність і результати дослідження; відповідність доповіді матеріалу презентації, дотримання структури доповіді</p>	<p>0 – доповідь не підготовлена, студент не спроможний чітко і ясно викласти сутність і результати дослідження; 1-2 - доповідь підготовлена, студент викладає загальні незгоджені та часткові результати дослідження; 3-6 – доповідь підготовлена, але логіка доповіді не відпрацьована, презентація не відображає повністю основні етапи роботи, студент може викласти результати дослідження; 7-9 – доповідь логічно побудована, але студент не повно розкриває результати дослідження; 10 – доповідь логічно побудована, студент чітко, ясно, стисло і повно викладає сутність і результати дослідження, дотримується структури доповіді</p>

<p>2. Відповіді на питання. Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей, вміння аргументовано захищати свої висновки</p>	<p>0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію; 1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання; 3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, але не здатний аргументовано захищати свою позицію; 5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору</p>
<p>3. Організація презентації. Використання та якість підготовки демонстраційних матеріалів: відповідність дизайну змістом і темою роботи; ергономічність, наочність та оформлення слайдів; ємність та стислість подання текстового матеріалу на слайді; повнота та відповідність темі графічного (ілюстративного) матеріалу;</p>	<p>0 – демонстраційні матеріали відсутні; 1-2 – демонстраційні матеріали є, але оформлення слайдів не розкриває тему та перешкоджає сприйняттю змісту результатів дослідження, текст важко читається, студент не використовує зміст слайдів для аргументації; 2-3 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але неякісно оформлені, мають місце помилки та неузгодженості, відсутні посилання на використані джерела, відсутні назви рисунків, діаграм; кількість слайдів не відповідає тривалості виступу; 4 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але мають місце помилки та неузгодженості; 5 – презентація гарно організовано, оформлення слайдів розкриває тему, текст легко читається, доповідь супроводжується засобами наочності інформації гарної якості, які допомагають найбільш повно розкрити тему, інформація виділяється за допомогою кольору, розміру, ефектів анімації тощо.</p>
<p>Максимальна кількість балів</p>	<p>20</p>

6.3.3. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 20 питань, серед яких 14 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей по 0,5 бали, 6 відкритих запитань (правильна відповідь оцінюється у 2 бали, частково правильна відповідь оцінюється в 1 бал).

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>,

Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Планування та контроль діяльності туристичних підприємств».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Планування та контроль діяльності туристичних підприємств».

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- метод евристичних питань;
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на практичних заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- метод мозкового штурму;
- метод евристичних питань;
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- дослідницький метод;
- пошуковий метод.

Самостійна робота супроводжується опитуванням та підготовкою презентацій.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Василенко В. О. Конкурентоспроможність підприємств у сфері туристичного бізнесу : [навч. посіб.] / В. О. Василенко, Т.І. Ткаченко. К. : Освіта, 2012. 508 с.
2. Герасименко В. Г., Галасюк С. С. Організація надання туристичних послуг : [навч. посіб.]. Одеса : Атлант, 2014. 242 с.
3. Косач І. А., Ладонько Л. С., Калінько І. В. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами : навч. посібник. – Київ : Кондор, 2015. 217 с.
4. Кудла Н. Є. Управління якістю в туризмі. К. : Центр учбової літератури, 2015. 328 с

5. Кудла Н. Є. Менеджмент туристичного підприємства : Підручник. Затверджено МОН К., 2012. 343 с.
6. Мельниченко С. В., Шеєнкова С. В. Управління бізнес-процесами в туризмі : монографія. К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. 264 с.
7. Тайм-менеджмент. Самоменеджмент в сфері туризму [Текст] : навчально-методичний комплекс / Х. В. Плещан. – Київ : Ліра-К, 2018. – 140 с.
8. Белобородова М. Стейкхолдер-менеджмент в діяльності сервісних організацій. Економіка і менеджмент 2021: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 8–9 квіт. 2021 р., м. Дніпро; М-во освіти і науки України, ДНУ ім. О. Гончара. – Дніпро: ДНУ ім. О. Гончара, 2021. С. 14-16
9. Белобородова М., Олійник Т. Роль стейкхолдерів в управлінні якістю діяльності організації (на прикладі закладу охорони здоров'я). *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Сер. «Екон. науки»*. 2020. № 2. С. 124 - 139.
10. Белобородова М.В., Герасименко Т.В., Шаповал В.М. Формування та розвиток конкуренції в ринковій економіці (на прикладі туристичної індустрії України). *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: Зб. Наук. праць*. 2018. Вип. 18. с. 43-51
11. Белобородова М., Шаповал В. Роль зовнішніх факторів у підвищенні інвестиційної привабливості корпоративних підприємств. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки”*. 2020. №4. С. 14-29
12. Bieloborodova, M., Bessonova S., Bessonova A. Monitoring the sustainability of small and medium business in the regions of Ukraine based on the resource approach. *Public Security and Public Order*. 2022. Vol. 29. P. 3-15.
13. Bieloborodova M., Bondarenko. L., Shapoval V. Ways to overcome the crisis in tourism sector under quarantine restrictions. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. №(8). С. 15-21.
14. Bieloborodova, M., Yurchyshyna, L., Kaliuzhna, T. Competency-based approach as a factor of tourist enterprise effective personnel policy. *Економіка і регіон*. 2021. 3 (82). С. 62-68.
15. Bieloborodova M., Shapoval V., Herasymenko T., Dubrova N., Kyryliuk T. Integrated Approach to Development of Tourism Industry in the Ukraine Regional Based on Modern Information Technologies. Proceedings of the 37th International Business Information Management Association (IBIMA), 1–2 April, Cordoba, Spain, 2021. P. 8527-8535 available at: <https://ibima.org/accepted-paper/integrated-approach-to-development-of-tourism-industry-in-the-ukrainian-regions-based-on-modern-information-technologies>
16. Bieloborodova M., Bessonova S. External environment transformation of Ukraine's tourist enterprises during the crisis. *European Journal of Management Issues*. 2020. 28 (3). P. 72–80. doi: <https://doi.org/10.15421/192007>

17. Белобородова М.В., Шаповал В.М. Діагностика середовища функціонування туристичних підприємств України під час пандемії COVID-19. Інфраструктура ринку. 2021. №56. С. 103-109. . doi: <https://doi.org/10.32843/infrastruct56-17>